

سلسله کتب موسوعه مخدرات اهل بیت

جلد ۵

۱۳۶۵۷۶۶

پژوهش و تحقیق پیرامون شخصیت والای

حضرت ام‌کلثوم علیها السلام

مؤلف: علی انبراهی پور

گزینش و پژوهش اشعار: جواد هاشمی «تربت»

مهدی پور، علی اکبر، ۱۳۲۴
حضرت ام کلثوم علیها السلام: موسوعه مخدرات اهل بیت علیهم السلام

علی اکبر مهدی پور
تهران، نشر آرام دل، ۱۳۹۴.

۴۹۳ ص. مصور، نمونه.

عنوان دیگر: موسوعه مخدرات اهل بیت علیهم السلام.

موضوع: ام کلثوم علیها السلام بنت علی علیه السلام، ۵۴ق.

ISBN ۹۷۸-۹۶۴-۱۹۹-۲۵۹-۲

فهرست نویسی بر اساس اطلاعات فیبا.

کتابنامه به صورت زیرنویس.

۳۹۷/۹۷۹

BP۵۵/۲/الف۸م۹ ۱۳۹۴

۳۹۰۶۳۹۲

کتابخانه ملی ایران

حضرت ام کلثوم علیها السلام
علی اکبر مهدی پور

انتشارات آرام دل

ناشر: نشر آرام دل

طراح جلد: حامد بی آبی

نوبت چاپ: اول، ۱۳۹۴

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

صحافی: فتیحی

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۱۹۹-۲۵۹-۲

مرکز بخش:

تهران، میدان انقلاب، خیابان کارگر جنوبی

خیابان شهدای زاندارمری، پاساژ کوثر، پلاک ۷

تلفن: ۰۲۱-۶۶۹۷۱۶۹۷-۹

سامانه پیام کوتاه: ۳۰۰۰۰۷۷۷

www.ArameDel.ir

قیمت: ۲۵۰۰۰ تومان

شناخت نامه حضرت امّ کلثوم علیها السلام

نام نامی: زینب صغری علیها السلام

کنیه: امّ کلثوم علیها السلام

جدّ مادری: پیامبر اکرم حضرت محمد مصطفی صلی الله علیه و آله

جد پدری: مؤمن قریش، حضرت ابوطالب علیه السلام

جدّه مادری: امّ المؤمنین، حضرت خدیجه علیها السلام بنت خویلد

جدّه پدری: امّ الائمه، حضرت فاطمه بنت اسد علیها السلام

پدر بزرگوار: حضرت مولی الموحّدين علی بن ابی طالب علیه السلام

مادر گرامی: حضرت امّ ابیها فاطمه زهرا علیها السلام

برادران: حضرت امام حسن علیه السلام، حضرت امام حسین علیه السلام، حضرت محسن علیه السلام

خواهران: حضرت زینب کبری علیها السلام، حضرت سکینه بنت علی علیها السلام (قبر ایشان در دارنا حومه شهر دمشق است)

همسر گرامی: عون بن جعفر بن ابی طالب علیه السلام (از شهدای ظهر عاشورا در کربلا معلی)

ولادت: سال ششم یا هفتم هجری

رحلت: ۲۹ جمادی الآخر سال ۶۱ هـ. ق

سن مبارک: ۵۴ سال

فرزند: دختری به نام نَبیّه علیها السلام

مدفن: مدینه منوره (قبرستان بقیع) و بنا به نقلی سوریه (قبرستان باب الصغیر)

القاب: الصّدیقه الصّغری، العصمة الصّغری، ولیّة الله العظمی، ناموس الکبری، الرّاضیة بالقدر و

القضا، امینه الله، محبوبه المصطفی، قرّة عین المرتضی، نایب الزّهرا، شقیقة الحسن المجتبی،

شریکة الحسین سیّد الشّهاد، کعبه الرّزایا، مظلومه و حیده، الباکیه الفصیحة و البلیغة و الشّجاعة،

عقیلة خدر الرّسالة، رضیعة ثدی الولاية، زاهدة، فاضلة، عاقلة، کامله، عاملة، عابدة، محدّثة.

بسم الله التور

موسوعه در اصطلاح همان دانش نامه یا دایرة المعارف است و در دایرة معرفت حضرت رسول و خاندان پاک ایشان ﷺ باید اعتراف کنیم که تمامی شان آشنایان غریبند و غریبان آشنا. آری؛ هنوز ناشناخته‌اند چرا که زبان از بیان مدحشان قاصر، عقل از درک مقامشان حیران و قلم از شمارش و نگارش منقبتشان عاجز است.

از طرفی غبار غریبی اینان به منسوبین ایشان هم به ارث رسیده و بر آیینۀ نام و یاد نزدیکان واقعی این خانواده هم سایه افکنده و از طرفی رفع غربت‌ها و دفع تهمت‌ها، همواره و همواره، دغدغه‌ی دوست داران ایشان بوده است. سلسله جلیله بانوان منتسب به این «حرم سترو عفاف ملکوت» از مصادیق بارز این مطالبند.

به توفیق پروردگار عزیز و عنایت انمۀ هدی ﷺ، موسوعۀ مخدرات اهل بیت ﷺ بر آن است تا با تحقیق و تدوین، مجموعه‌ای پیرامون بانوان بزرگوار و منتسب به بیت نور و عصمت فراهم آورد و بشارت می‌دهد که بخش عمده این پژوهش در باب مادران معظمه و مکرمۀ ذوات مقدسه معصومین ﷺ است.

موسوعه نیت دارد در هر مجلد، بخشی را هم به اشعار در باب مدح، منقبت و مرثیت شخصیت مورد بحث ارائه دهد.

این مجلد، پنجمین جلد از سلسله کتب موسوعه مخدرات اهل بیت علیهم السلام است که به شرح زندگانی و شخصیت والای حضرت امّ کلثوم علیها السلام می‌پردازد. پژوهش و نگارش این اثر گران سنگ به قلم محققانه حجة الاسلام و المسلمین استاد علی اکبر مهدی پور و گزینش اشعار به همت جواد هاشمی «تربت» بوده است. گفتنی است، این کتاب با نام «غریب‌ترین آشنا» در سال ۱۳۹۱، توسط انتشارات آرام دل در ۴۸۸ صفحه با جلدی سبز رنگ و حاوی صفحات کلاسه رنگی که مزین به تصاویر بارگاه نورانی این خاتون عظمی است، منتشر شده بود اما هم اینک در میان سلسله کتاب‌های موسوعه، به عنوان جلد پنجم می‌درخشد؛ به همین سبب در این مجموعه، عنوان قبلی کتاب، جای خود را به شماره مجلد داده و نیز طرح و رنگ جلد هم به تناسب دوره موسوعه تبیین شده است. در ضمن ویرایش مجدد کتاب از برکات تجدید چاپ این اثر بوده است.

مدیر انتشارات آرام دل
جواد حیدری

فهرست

۲۷	پیشگفتار
۲۷	ضرورت شبهه‌زدایی از حریم باورها
۲۸	شبهه‌سواران
۲۹	عصر شبهات
۳۰	شیوه شبهه‌زدایی
۳۱	فرجام شبهات
۳۱	موج شبهات
۳۳	انگیزه طرح این شبهه
۳۶	مظلومیت مضاعف
۳۶	چرایی کمی اطلاعات از زندگانی حضرت امّ کلثوم
۳۷	پرسش‌ها

بخش اول

از ولادت تا مهاجرت / ۲۹

۴۱	ميلاد مسعود حضرت امّ کلثوم
۴۲	هفتمین روز تولّد حضرت امّ کلثوم
۴۳	حضرت امّ کلثوم در محاصره دشمن

- ۴۴..... شاهد نحلّه بودن فدک
- ۴۵..... در خانه مهاجر و انصار
- ۴۵..... حضرت امّ کلثوم (علیها السلام) در بالین مادر
- ۴۶..... در فراق مادر
- ۴۷..... در مراسم تجهیز مادر
- ۴۷..... در مراسم تشییع مادر
- ۴۷..... برترین بانو
- ۴۸..... بهترین گزینه
- ۵۰..... همسری شایسته
- ۵۲..... شخصیت والای عون بن جعفر
- ۵۵..... فرزندان حضرت امّ کلثوم (علیها السلام)
- ۵۶..... جلوه‌هایی از حضرت امّ کلثوم (علیها السلام) در عهد پدر
- ۵۶..... به هم زدن بزم ساز و آواز افسار گسیختگان
- ۵۸..... حضرت امّ کلثوم (علیها السلام) در آستانه شهادت مولای متقیان (علیه السلام)
- ۶۰..... آخرین میزبان پدر
- ۶۱..... سروش آسمانی
- ۶۲..... تسلی بخش دل حضرت امّ کلثوم (علیها السلام)
- ۶۲..... نکوهش ابن ملجم
- ۶۳..... هنگامه تودیع
- ۶۵..... آخرین وصیت پدر
- ۶۵..... امین پدر
- ۶۵..... در مراسم خاکسپاری

بخش دوم

از مدینه تا مدینه / ۶۷

- ۶۹..... هم سفر حضرت زینب (علیها السلام)

- از بلدة نور تا وادی طور ۷۰
۱. گفتگوی حضرت امّ کلثوم با امام حسین علیه السلام به هنگام فرود در سرزمین کربلا ... ۷۱
۲. گفتگوی حضرت امّ کلثوم علیها السلام با امام حسین علیه السلام در شب عاشورا ۷۲
۳. گفتگوی حضرت امّ کلثوم علیها السلام با امام حسین علیه السلام در روز عاشورا ۷۳
۴. گفتگوی حضرت امّ کلثوم علیها السلام با امام حسین و امام سجاد علیهما السلام در روز عاشورا ... ۷۳
۵. گفتگوی حضرت امّ کلثوم علیها السلام با امام حسین علیه السلام در عصر عاشورا ۷۴
۶. گفتگوی حضرت امّ کلثوم علیها السلام با امام حسین علیه السلام در وداع آخرین ۷۴
۷. گفتگوی حضرت امّ کلثوم علیها السلام و دیگر مخدّرات با امام حسین علیه السلام ۷۵
۸. گفتگوی حضرت امّ کلثوم علیها السلام با حضرت سکینه علیها السلام ۷۶
۹. سخنان حضرت امّ کلثوم علیها السلام به هنگام مشاهده اسب بی صاحب امام حسین علیه السلام ۷۶
۱۰. حضرت امّ کلثوم علیها السلام در هنگامه غارت خیام ۷۷
- هم‌سنگر حضرت زینب علیها السلام ۷۹
- سخنان حضرت امّ کلثوم علیها السلام خطاب به عمر سعد ۸۰
- سخنان حضرت امّ کلثوم علیها السلام به هنگام دفاع از جان حجّت خدا ۸۰
- خطبه حضرت امّ کلثوم علیها السلام در کوفه ۸۱
- دومین خطبه حضرت امّ کلثوم علیها السلام در کوفه ۸۳
- خطبه حضرت امّ کلثوم علیها السلام در مجلس ابن زیاد ۸۴
- خطبه حضرت امّ کلثوم علیها السلام در آستانه ورود به شام ۸۶
- خطبه حضرت امّ کلثوم علیها السلام در کاخ یزید ۸۷
- فرازهایی از سخنان حضرت امّ کلثوم علیها السلام در کوچه و بازار کوفه ۸۹
- پاسخ حضرت امّ کلثوم علیها السلام به پیک ابن زیاد ۹۱
- دعای حضرت امّ کلثوم علیها السلام بر اهالی سپپور ۹۲
- نفرین حضرت امّ کلثوم علیها السلام برای اهالی بعلبک ۹۳
- گفتگوی حضرت امّ کلثوم علیها السلام با شمر در آستانه ورود به شام ۹۴
- گفتگوی حضرت امّ کلثوم علیها السلام با سهل بن سعد ساعدی ۹۴

- ۹۷..... گفتگوی حضرت امّ کلثوم علیها السلام با عمر بن مُنذر همدانی
- ۹۸..... حمایت حضرت امّ کلثوم علیها السلام از حجّت خدا در برابر یزید
- ۱۰۰..... حضرت امّ کلثوم علیها السلام و نکوهش یزید
- ۱۰۲..... حضرت امّ کلثوم علیها السلام و نکوهش مرد شامی
- ۱۰۳..... ختامه مسک
- ۱۰۵..... اشعار جانسوز حضرت امّ کلثوم علیها السلام در سوگ امام حسین علیه السلام
- ۱۰۶..... ۱. نخستین چکامه عاشورایی
- ۱۰۷..... ۲. دومین چکامه در سوگ امام حسین علیه السلام
- ۱۰۸..... ۳. سومین چکامه عاشورایی حضرت امّ کلثوم علیها السلام
- ۱۱۰..... ۴. چهارمین چکامه عاشورایی حضرت امّ کلثوم علیها السلام
- ۱۱۰..... ۵. پنجمین چکامه عاشورایی حضرت امّ کلثوم علیها السلام
- ۱۱۱..... ۶. ششمین چکامه حضرت امّ کلثوم علیها السلام
- ۱۱۲..... سروش غیبی در شب شام غریبان
- ۱۱۳..... ۷. هفتمین چکامه حضرت امّ کلثوم علیها السلام
- ۱۱۴..... ۸. هشتمین چکامه حضرت امّ کلثوم علیها السلام
- ۱۱۵..... ۹. نهمین چکامه حضرت امّ کلثوم علیها السلام
- ۱۱۶..... ۱۰. مشهورترین چکامه حضرت امّ کلثوم علیها السلام

بخش سوّم

از تبار محدّثان / ۱۲۱

- ۱۲۳..... از تبار محدّثان
- ۱۲۴..... بانوان محدّثه در صدر اسلام
- ۱۲۵..... بنات الزّهراء علیهم السلام
- ۱۲۵..... ۱. حضرت زینب کبری علیها السلام
- ۱۲۶..... ۲. حضرت امّ کلثوم علیها السلام

۱۲۶	۳. حضرت سکینه ؑ
۱۲۶	جایگاه حضرت امّ کلثوم ؑ در علوم اسلامی
۱۲۷	حدیث اوّل
۱۲۸	حدیث دوّم
۱۲۹	حدیث سوّم
۱۲۹	حدیث چهارم
۱۳۱	حدیث پنجم
۱۳۲	مهران
۱۳۴	راویان حدیث از حضرت امّ کلثوم ؑ
۱۳۴	۱. ابو صالح
۱۳۵	۲. احمد بن علی مقرئ
۱۳۶	۳. سهل بن سعد ساعدی
۱۳۸	۴. سهل شهروزی
۱۳۹	۵. عمر بن منذر همدانی

بخش چهارم

بنات الزّهراء ؑ / ۱۴۱

۱۴۳	فاطمیّات
۱۴۴	فاطمیّات بر بالین مادر
۱۴۶	آیا حضرت فاطمه ؑ دختری به نام سکینه ؑ داشت؟
۱۴۹	دختر سوّم حضرت سکینه ؑ است یا رقیّه ؑ؟
۱۵۰	سه اختر تابناک
۱۵۰	۱. عقیله بنی هاشم حضرت زینب ؑ
۱۵۱	۲. همسنگ و همسنگر حضرت زینب ؑ
۱۵۱	۳. بانوی ناشناخته قرنّها، حضرت سکینه ؑ

بخش پنجم

تعدد دختران حضرت فاطمه (ع) / ۱۵۳

- ۱۵۶ ۱. حضرت زینب و حضرت ام کلثوم (ع) در سخنان امیر بیان
- ۱۵۶ ۲. حضرت زینب و حضرت ام کلثوم (ع) در وصیت مادر
- ۱۵۷ ۳. حضرت زینب و حضرت ام کلثوم (ع) در فراخوان پدر
- ۱۵۷ ۴. حضرت زینب و حضرت ام کلثوم (ع) در واپسین وداع سالار شهیدان
- ۱۵۸ ۵. حضرت زینب و حضرت ام کلثوم (ع) در سخنان دربار امام صادق (ع)
- ۱۵۸ ۶. حضرت زینب و حضرت ام کلثوم (ع) در گفتار امام صادق (ع)
- ۱۵۹ حضرت زینب و حضرت ام کلثوم (ع) در متون تاریخی و حدیثی
- ۱۵۹ (۱) حضرت زینب و حضرت ام کلثوم (ع)
- ۱۶۰ (۲) حضرت زینب کبری و حضرت ام کلثوم کبری (ع)
- ۱۶۲ (۳) حضرت زینب کبری و حضرت زینب صغری (ع)، المکناة بام کلثوم
- ۱۶۴ (۴) دو زینب و دو ام کلثوم
- ۱۶۵ آخرین سخن در نام حضرت ام کلثوم (ع)
- ۱۶۵ (۱) ام کلثوم (ع)
- ۱۶۵ (۲) ام کلثوم کبری (ع)
- ۱۶۵ (۳) زینب صغری (ع)
- ۱۶۵ (۴) آمنه (ع)
- ۱۶۶ (۵) رقیه
- ۱۶۸ کدامین بزرگتر است؟

بخش ششم

افسانه ازدواج حضرت ام کلثوم (ع) با عمر بن خطاب / ۱۶۹

- ۱۷۱ پیشینه طرح این افسانه
- ۱۷۲ افسانه ازدواج حضرت ام کلثوم (ع) در منابع عامه
- ۱۷۲ ۱. سیره ابن اسحاق

۱۷۵	۲. الآثار ابویوسف قاضی
۱۷۵	۳. الام شافعی
۱۷۶	۴. المصنّف عبد الرزاق
۱۷۸	۵. طبقات ابن سعد
۱۸۱	۶. مسند ابن جعد
۱۸۲	۷. المصنّف ابن ابی شیهه
۱۸۲	۸. فضائل الصحابة احمد حنبل
۱۸۳	۹. سنن دارمی
۱۸۴	۱۰. سنن ابی داود
۱۸۴	۱۱. معارف ابن قتیبه
۱۸۴	۱۲. أنساب الأشراف
۱۸۶	۱۳. الذرّة الطاهرة
۱۹۰	۱۴. تاریخ طبری
۱۹۲	۱۵. سنن دارقطنی
۱۹۲	۱۶. مستدرک حاکم
۱۹۲	۱۷. سنن بیهقی
۱۹۴	۱۸. تاریخ بغداد
۱۹۵	۱۹. تاریخ دمشق
۲۰۳	۲۰. المنتظم فی تاریخ الملوک والامم
۲۰۳	۲۱. أسد الغابة فی معرفة الصحابة
۲۰۴	۲۲. شرح نهج البلاغه ابن ابی الحديد

بخش هفتم

بررسی اسناد روایات دال بر وقوع این ازدواج / ۲۰۵

۲۰۷	نقد و بررسی اسناد
-----	-------------------

- ۲۰۸..... بررسی سندی روایات دال بر وقوع ازدواج
- ۲۰۸..... ۱. ابو عمر، احمد بن عبد الجبار تمیمی عطاردی
- ۲۰۹..... ۲. ابوبکر، یونس بن بُکَیر شیبانی
- ۲۱۰..... ۳. هشام بن سعد مدنی
- ۲۱۰..... ۴. عطاء خراسانی
- ۲۱۱..... ۵. سفیان بن عُیَیْنَه
- ۲۱۱..... ۶. عمرو بن دینار
- ۲۱۲..... ۷. عکرمه
- ۲۱۳..... ۸. ابن جریج
- ۲۱۳..... ۹. انس بن عیاض لثی
- ۲۱۴..... ۱۰. وَکَیع بن جراح
- ۲۱۵..... ۱۱. عبیدالله بن موسی
- ۲۱۵..... ۱۲. شعبی
- ۲۱۷..... ۱۳. جریر بن عبد الحمید
- ۲۱۸..... ۱۴. یشر بن مهران
- ۲۱۸..... ۱۵. عبد العزیز بن محمد
- ۲۱۹..... ۱۶. حسین بن علی بن اسود
- ۲۱۹..... ۱۷. سیف بن هارون
- ۲۱۹..... ۱۸. عبد الرحمن بن خالد
- ۲۲۰..... ۱۹. عبیدالله بن زید بن اسلم
- ۲۲۱..... ۲۰. زُهَری
- ۲۲۱..... ۲۱. عبیدالله بن محمد حلبی
- ۲۲۲..... ۲۲. ابراهیم بن یعقوب جوزجانی
- ۲۲۲..... ۲۳. یزید بن هارون
- ۲۲۲..... ۲۴. عَلَی بن رباح لخمی

- ۲۲۳..... ۲۵. عَقْبَةُ بن عامر جُهَنی
- ۲۲۵..... ۲۶. زُبَیر بن بَکَّار

بخش هشتم

نقطه نظرهای سه تن از علمای بزرگ شیعه / ۲۲۹

- ۲۳۱..... برخورد بزرگان شیعه با این شایعه.
- ۲۳۱..... ۱. شیخ مفید
- ۲۳۲..... (۱) المسائل العُکْبَرِیَّة
- ۲۳۵..... (۲) المسائل السُّرُویَّة
- ۲۳۸..... ۲. سید مرتضی علم الهدی
- ۲۴۱..... ۳. شیخ طوسی

بخش نهم

نقد و بررسی محتوای احادیث دال بر وقوع ازدواج / ۲۴۵

- ۲۴۷..... دست رد بر سینه نامحرم
- ۲۴۸..... آیا حضرت امّ کلثوم ؓ به هنگام خواستگاری عمر دختر بچه بود؟
- ۲۴۹..... خواستگاری های ناموفق عمر بن الخطاب
- ۲۴۹..... ۱. حضرت فاطمه ؓ
- ۲۵۱..... ۲. امّ کلثوم دختر ابوبکر
- ۲۵۱..... ۳. امّ ابان
- ۲۵۲..... ۴. زنی دیگر
- ۲۵۲..... ۵. عاتکه دختر زید
- ۲۵۴..... ۶. امّ سلمه
- ۲۵۴..... انگیزه این خواستگاری ها
- ۲۵۷..... ناسی مولای متقیان ؓ از خاتم پیامبران ؐ

- ۲۵۹..... پیروی امیر مؤمنان (ع) از فرمان خاتم پیامبران (ع)
- ۲۶۱..... تکذیب مولا.....
- ۲۶۲..... تهدید به قتل.....
- ۲۶۳..... تهدید به قطع ید.....
- ۲۶۵..... تقاضای بیجا!.....
- ۲۶۶..... پاسخ مولا!.....
- ۲۶۶..... بی شرمی اول!.....
- ۲۶۷..... بی شرمی دوم.....
- ۲۶۷..... واکنش خلیفه!.....
- ۲۶۸..... عکس العمل حضرت ام کلثوم (ع).....
- ۲۶۹..... نقد بزرگان اهل سنت.....
- ۲۶۹..... گفتار قاضی نورالله در ردّ ابن حجر.....
- ۲۷۰..... گزارش حضرت ام کلثوم (ع).....
- ۲۷۱..... جلسه مشورتی.....
- ۲۷۲..... مهریه حضرت ام کلثوم (ع).....
- ۲۷۳..... مراسم تبریک و تهنیت.....

بخش دهم

تناقض فراوان در میان احادیث یاد شده / ۲۷۵

- ۲۷۷..... اختلاف دلیل بطلان.....
- ۲۷۷..... (۱) آیا اصولاً این ازدواج اتفاق افتاده؟.....
- ۲۷۷..... (۲) آیا از پیشوایان معصوم (ع) تأیید یا تکذیبی رسیده است؟.....
- ۲۷۸..... (۳) آیا از رجال برجسته جهان تشیع کسی اصل وقوع ازدواج را تکذیب کرده است؟.....
- ۲۷۹..... (۴) آیا وجدان بیدار بشری این ازدواج را می پذیرد؟.....
- ۲۸۰..... (۵) آیا خداوند به این ازدواج رضایت می دهد؟.....

- ۶) آیا رسول اکرم ﷺ به این ازدواج رضایت می داد؟ ۲۸۰
- ۷) آیا حضرت فاطمه ﷺ به این ازدواج رضایت می داد؟ ۲۸۱
- ۸) آیا امیرمؤمنان ﷺ به این ازدواج رضایت داشت؟ ۲۸۲
- ۹) بر فرض ازدواج، آیا عروسی نیز انجام شده است؟ ۲۸۳
- ۱۰) ازدواج در چه سالی اتفاق افتاده است؟ ۲۸۴
- ۱۱) تناقض صریح ۲۸۵
- ۱۲) بر فرض وقوع ازدواج، آیا حضرت امّ کلثوم ﷺ صاحب فرزند شد؟ ۲۸۶
- ۱۳) آیا از زید نیز اولادی برجای ماند؟ ۲۸۷
- ۱۴) زید و مادرش امّ کلثوم چرا و چگونه درگذشتند؟ ۲۸۸
- ۱۵) تقارن مرگ زید با مادرش امّ کلثوم ۲۸۹
- ۱۶) چه کسی بر آنها نماز خواند؟ ۲۸۹
- ۱۷) چه کسانی در مراسم تشییع، نماز و خاکسپاری حضور داشتند؟ ۲۹۰
- ۱۸) به پیشنهاد چه کسی امامت در نماز میت تحقق یافت؟ ۲۹۰
- ۱۹) نماز میت با چند تکبیر خوانده شد؟ ۲۹۱
- ۲۰) جنازه ها چگونه نهاده شد؟ ۲۹۲
- ۲۱) سرنوشت حضرت امّ کلثوم ﷺ پس از قتل عمر ۲۹۲
- ۲۲) دیگر ازدواجهای افسانه ای حضرت امّ کلثوم ﷺ ۲۹۳
- ۲۳) عون و محمد در کجا کشته شدند؟ ۲۹۴
- ۲۴) دو شهید سرفراز کربلا ۲۹۵

بخش یازدهم

ازدواج حضرت امّ کلثوم ﷺ بین نفی و اثبات / ۲۹۷

- از نفی مطلق تا اثبات نسل و تبار ۲۹۹
- ۱) نفی وجود ۲۹۹
- ۲) نفی ازدواج ۳۰۱

- ۳۰۱..... (۳) تشابه اسمی.....
- ۳۰۳..... (۴) تشابه اسمی دیگر.....
- ۳۰۵..... (۵) تشابه وصفی.....
- ۳۰۶..... (۶) ازدواج صوری.....
- ۳۰۶..... (۷) ام کلثومی دیگر.....
- ۳۰۷..... (۸) از روی اکراه و اجبار.....
- ۳۰۷..... (۹) به دست عباس بن عبدالمطلب.....
- ۳۰۸..... (۱۰) به دست مولا و باطیب خاطر.....

بخش دوازدهم

آخرین سخن / ۲۰۹

- ۳۱۱..... سخن فصل.....
- ۳۱۱..... (۱) ام کلثوم ها.....
- ۳۱۱..... ۱. ام کلثوم بنت جروول.....
- ۳۱۲..... ۲. ام کلثوم بنت ثابت.....
- ۳۱۲..... ۳. حضرت ام کلثوم علیها السلام بنت امیرمؤمنان علیه السلام.....
- ۳۱۲..... ۴. ام کلثوم دختر ابوبکر.....
- ۳۱۵..... دست نوشته مرحوم آیت الله مرعشی نجفی.....
- ۳۱۷..... نظر مولوی مرادزهی.....
- ۳۱۸..... ناگفته ها.....
- ۳۱۹..... (۱) عدم شهود.....
- ۳۱۹..... (۲) اختلاف در متن احادیث.....
- ۳۲۱..... (۳) تزویج به ضرب تازیانه.....
- ۳۲۲..... (۴) انگیزه خواستگاری.....
- ۳۲۳..... (۵) چشم چرانی خلیفه.....

۳۲۳	۶) سخن پراکنی آل خلیفه
۳۲۴	۷) نگاهی گذرا به منابع یاد شده
۳۲۵	۷) جایگاه علامه مجلسی
۳۲۶	۸) منتقدان ازدواج در طول تاریخ

بخش سیزدهم

اشاره‌ای کوتاه به زندگانی پربار حضرت ام‌کلثوم (ع) / ۳۲۹

۳۳۱	طلیعه نور
۳۳۱	رخدادها
۳۳۱	همسری شایسته
۳۳۲	فرزندان
۳۳۳	حضور فعال در نهضت عاشورا
۳۳۳	احادیث ناب حضرت ام‌کلثوم (ع)
۳۳۴	احادیث وارده
۳۳۴	تاریخ وفات
۳۳۵	ارتحال جانسوز
۳۳۶	مدفن

بخش چهاردهم

کتابشناسی توصیفی کتابنامه حضرت ام‌کلثوم (ع) / ۳۳۹

۳۴۱	سیمای حضرت ام‌کلثوم (ع) در آینه کتاب
۳۵۰	یادداشت‌ها

بخش پانزدهم

اشعار / ۳۵۳

۳۵۵	مقدمه - جواد هاشمی «تربت»
-----	---------------------------

دفتر اول: غزل / ۳۸۷

- ۳۸۹..... سید علی اصغر صائم کاشانی «صائم» / آیین سوختن
- ۳۹۰..... ایوب پرندآور / خواهر هات
- ۳۹۱..... ایوب پرندآور / امضای نامه
- ۳۹۳..... مرتضی جام آبادی «یتیم» / کمند خطبه
- ۳۹۵..... قاسم صرافان / شاهد عاشورایی
- ۳۹۷..... رقیه آزادیا / حواشی مبهم
- ۳۹۹..... جواد هاشمی «تربت» / راضی نمی شوم
- ۴۰۱..... سید محمد حسین ابوترابی / کوه و آبشار
- ۴۰۳..... مریم السادات صائم کاشانی «مریم» / شروع سبز
- ۴۰۴..... حسن واشقانی فراهانی «سائل» / بحر کمال
- ۴۰۶..... وحید طلعت / سرخی محزون
- ۴۰۷..... معصومه تیما / زینب دیگر
- ۴۰۸..... هاشم طوسی / سلاله عشق
- ۴۰۹..... منصور دولتی / قربانگه عشق
- ۴۱۰..... مریم کرباسی نجف آبادی / موقع اذان

دفتر دوم: مثنوی / ۴۱۱

- ۴۱۳..... آیتی بیرجندی / نوای مرثیت
- ۴۱۵..... آیتی بیرجندی / دیدار دیار
- ۴۱۷..... الهامی کرمانشاهی / دریای گردون
- ۴۱۹..... الهی قمشه ای / حادثه عشق
- ۴۲۱..... احد ده بزرگی / مردم رسوا
- ۴۲۳..... سید علی اصغر تولیت «ذره» / میراث نبوت
- ۴۲۵..... سید محمد رستگار «رستگار» / شیرزن

۴۲۸	علی رضا رنج کش / تابلوی سبز رنگ
۴۳۰	صغیر اصفهانی / وقت رجعت
۴۳۲	غلامرضا سازگار «میثم» / شهر محنت
۴۳۴	غلامرضا سازگار «میثم» / هم سنگر زینب
۴۳۷	نیر تبریزی / کاروان سالار

دفتر سوم: ترکیب بند، چهارپاره و ... / ۴۳۹

۴۴۱	سید رضا مؤید «مؤید» / آینه دار
۴۴۴	محمد سعید میرزایی / حقیقت پاک
۴۵۰	یاسر حوتی / زهرای سوم
۴۵۲	امیرحسین مؤمنی / شوق پرواز

دفتر چهارم: شعر نو / ۴۵۳

۴۵۵	محمد جعفری / به احترام تو
۴۵۶	احمد رشیدی / حریم ثانیه ها
۴۵۸	پروانه ملکی / صدقه

دفتر پنجم: رباعی و دوبیتی / ۴۵۹

۴۶۱	قاسم صرافان / نام پنهان
۴۶۱	سید محمد رستگار / نانبه فاطمه
۴۶۲	محمد رضا یزدی «سوخته» / سوگ غریبانه
۴۶۲	سید مجتبی شجاع / هرگز
۴۶۲	بهروز وندادیان / باد فنا
۴۶۲	سیده زهرا صالحی / نامه منظوم
۴۶۳	قاسم صرافان / افسوس!

- ۴۶۳..... سید محمد رستگار / شعر بلاغت
- ۴۶۳..... سید ابراهیم حسینی / چکامه خونین
- ۴۶۳..... قاسم صرافان / بوسه خنجر
- ۴۶۴..... علی زمانیان «عارف» / از کوزه
- ۴۶۴..... سید ابراهیم حسینی / دلیل غربت
- ۴۶۴..... سید محمد رستگار / تا آخر خط
- ۴۶۴..... سید مجتبی شجاع / شفاعت
- ۴۶۵..... سید محمد رستگار / اسم و رسم
- ۴۶۵..... محمدرضا یزدی «سوخته» / ثبت تقویم
- ۴۶۵..... سیده زهرا صالحی / منظومه آه
- ۴۶۵..... قاسم صرافان / روح بی تاب
- ۴۶۶..... قنبر یوسفی / دردانه ای محبوب
- ۴۶۶..... قنبر یوسفی / گریه
- ۴۶۶..... محمدرضا یزدی «سوخته» / قدر معلوم
- ۴۶۶..... میثم کریمی / آن شب
- ۴۶۷..... مهدی فرامرزی «مالک» / عطر نفس
- ۴۶۷..... ایوب پرندآور / بگو
- ۴۶۷..... سید رضا مؤید / افطار
- ۴۶۷..... سید محمد رستگار / شمع مزار
- ۴۶۸..... سید محمد رستگار / خاک دمشق
- ۴۶۸..... سید محمد رستگار / ماه و زهره
- ۴۶۸..... حسین دیلم کنولی / ردیف عشق
- ۴۶۸..... محمدرضا یزدی «سوخته» / قدر مخفی
- ۴۶۹..... احمد واعظی / حلق تشنه
- ۴۶۹..... ایوب پرندآور / زینب

۴۶۹	شب‌نم فرضی زاده / شبیه اشک
۴۶۹	محمدرضا یزدی «سوخته» / سخنان تو
۴۷۰	منصور دولتی / درس صبوری
۴۷۰	قنبر یوسفی / غم مجسم
۴۷۰	یوسف رحیمی / روضه خوانی
۴۷۰	سید مجتبی شجاع / جفای تاریخ
۴۷۱	شب‌نم فرضی زاده / داغ غریب
۴۷۱	منصور دولتی / بانوی شرافت
۴۷۳	منابع و مآخذ
۴۸۷	آثار چاپ شده مؤلف

پیشگفتار

ضرورت شبهه‌زدایی از حریم باورها

اسلام آیین پاسخگو می‌باشد، به پیروان خود دستور می‌دهد که اگر چیزی را نمی‌دانند حتماً به آگاهان مراجعه کرده پرسش‌های خود را از آنان بپرسند:

﴿ فَسْئَلُوا أَهْلَ الذِّكْرِ إِنْ كُنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴾

اگر نمی‌دانید از آگاهان بپرسید. (۱)

امام صادق علیه السلام می‌فرماید: هرگز مردمان حق ندارند که مجهولات خود را نپرسند. (۲) که مهم‌ترین عامل هلاکت نپرسیدن است. (۳)

آنگاه موضوع فرهنگ اجباری را تا حد فقیه شدن مطرح کرده می‌فرماید:

دوست دارم با تازیانه بر سر یارانم نواخته شود تا فقاقت به دست آورند. (۴)

سپس می‌فرمایند:

در کتاب علی علیه السلام خواندم که خداوند پیش از آنکه از نادانها برای

۱. سوره نحل، آیه ۴۳؛ سوره انبیا، آیه ۷.

۴. همان، ص ۳۱.

۲ و ۳. کلینی، اصول کافی، ج ۱، ص ۴۰.

برسمان پیمان بگیرد، از دانایان برای پاسخگویی و نشر دانش خود پیمان گرفته است.^(۱)

پیامبر گرامی اسلام (صلی الله علیه و آله) زندگی مفید را از آن دو گروه: دانشمند و دانش طلب دانسته می فرماید:

در زندگی سودی نیست جز برای دو تن:

(۱) دانشمندی که از او پیروی کنند.

(۲) دانش اندوزی که با ظرفیت و فراگیر باشد.^(۲)

امیر بیان مولای پروا پیشگان در این رابطه می فرماید:

انسانها بر سه قسم هستند:

(۱) دانشمندی که برای خدا و با هدایت خدا دانش اندوخته و از دانش دیگران بی نیاز شده.

(۲) دانش اندوزی که برای خدا و با هدایت خدا دانش فرامی گیرد.

(۳) شخص نادانی که ادعای علم نموده به دانش اندک خود مغرور شده، خود را به هلاکت انداخته و موجب گمراهی و هلاکت دیگران می شود.^(۳)

*

شبهه سواران

مولای متقیان امیر مؤمنان (علیه السلام) در بیان دیگری در مورد گروه سوّم می فرماید:

یکی از بدترین مردمان کسی است که خداوند او را به حال خود و نهاده، از راه راست منحرف شده، به گفته های بدعت دل بسته، موجبات گمراهی مردمان را فراهم نموده، لغزشهای دیگران را بر دوش گرفته، شبهات را بستر تاخت و تاز خود ساخته، سواز بر شبهات شده، در گرو شبهات خویش می باشد.^(۴)

۲. همان، ص ۳۳.

۱. همان، ص ۴۱.

۴. همان، ص ۵۵.

۳. همان، ص ۳۳.

در کلام قدسی از این افراد به عنوانِ راهزن تعبیر شده است.^(۱)

شبهه‌افکنی از دیدگاه پیشوایان معصوم علیهم‌السلام آنقدر نکوهش شده که امام صادق علیه‌السلام می‌فرماید:

اگر چیزی از انسان بیرسند که نمی‌داند، باید بگوید: «نمی‌دانم» نباید بگوید که «خدا داناتر است» تا شک و تردید در دل مخاطب ایجاد کند.^(۲)

عصر شبهات

در طول تاریخ عده‌ای شب و روز تلاش می‌کردند که در آموزه‌های دینی شبهه ایجاد کنند تا اعتقاد مردم را در مورد باورها سست و ضعیف کنند، ولی امروزه با استخدام فرآورده‌های عصر صنعت و بهره‌وری از کارشناسان کار آزموده، نسل جدید را با دریایی از شبهات مواجه می‌کنند، که اگر به تحقیق و کنکاش پردازد، از کار و زندگی می‌افتد و اگر اعتنا نکند در باورهای دینی خود دچار تزلزل می‌شود. هم‌اکنون بیش از ۴۰۰ سایت و هابی برای منحرف کردن جوانان شیعه مشغول فعالیت هستند.

در این سایت‌ها سخنان سست و بی‌پایه خود را به رنگ حق جلوه داده، افراد کم اطلاع را دچار سردرگمی می‌کنند.

اصولاً شبهه را از این جهت شبهه گویند که به شکل حق درآورده، جامه حق بر آن می‌پوشند و در انتظار به صورت حق جلوه می‌کند.

برخی تصور می‌کنند که در برابر شبهات هیچ عکس‌العملی لازم نیست، زیرا اگر باطل را رها کنند و بر زبان نیاورند از بین می‌رود و فراموش می‌شود.

ولی قرآن کریم با شبهات اینگونه برخورد نکرده، بلکه در جای جای قرآن به آنها پاسخ داده شده است.

۱. همان، ص ۴۶.

۲. همان، ص ۴۳.

بزرگ مفسر قرآن پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله) نیز در برابر شبهات ساکت ننشسته به پاسخ‌گویی پرداخته است و اینک یک نمونه از برخورد امیرمؤمنان (علیه السلام) با شبهات مطروحه:

شیوه شبهه‌زدایی

پس از بازگشت امیرمؤمنان (علیه السلام) از جنگ نهروان سخنانی در میان مردم پیرامون موضع‌گیری ایشان در برابر خلفای پیشین مطرح گردید که می‌رفت شبهاتی را در اذهان ایجاد کند، امیرمؤمنان (علیه السلام) کاتب خود «ابن ابی‌رافع» را فراخواند و ده تن از افراد مورد اعتمادش را برای او نام برد و فرمود: این افراد را به نزد من فراخوان.

هنگامی که آن افراد در خدمت حضرت گرد آمدند به پسر ابورافع فرمود: بنویس... در این متن کارنامه سیاه غاصبان خلافت را به طور شفاف بیان کرده، علل و عوامل موضع‌گیرهای خودش را توضیح داده، به دست آن گروه ده نفری سپرد و امر فرمود که هر هفته آن ده نفر در نماز جمعه حضور پیدا کنند و پسر ابورافع آن را برای مردم قرائت کند و اگر کسی فتنه‌انگیزی کند، با کتاب خدا به انصاف داوری کنند.

این ده نفر در تاریخ به عنوان «ثقات امیرمؤمنان (علیه السلام)» شناخته شدند.^(۱)

مرحوم کلینی متن کامل آن را در کتاب رسائل خود آورده، سید ابن طاووس از او روایت کرده^(۲) و علامه مجلسی از طریق ایشان نقل کرده است.^(۳)

از شیوه برخورد مولای متقیان (علیه السلام) با شبهات مطروحه استفاده می‌کنیم که:

۱. باید شبهات بی‌پاسخ نماند.
۲. باید به شبهات پاسخ شفاف داده شود.
۳. باید پاسخ به شبهات توسط افراد مورد اعتماد به گوش مردم برسد.
۴. باید پاسخ به شبهات به صورت گروهی و توسط کارشناسان تدوین و مطرح شود.

۱. حائری، سید مهدی، دائرة المعارف تشیع، ج ۵، ص ۲۱۵.

۲. سید ابن طاووس، کشف المحجّة، ص ۱۷۳ - ۱۸۹.

۳. علامه مجلسی، بحار الأنوار، ج ۳۰، ص ۷ - ۳۷.

۵. باید پاسخ به شبهات در مجامع عمومی طرح گردد.
۶. باید جلوگیری از فتنه گری و شبهه افکنی با انصاف انجام پذیرد.
۷. مرجع و اساس پاسخ به شبهات قرآن کریم می باشد.

فرجام شبهات

شیخ صدوق در ضمن یک حدیث طولانی نقل می کند که سدید صیرفی با جمعی از اصحاب به محضر امام صادق علیه السلام مشرف شدند، آن حضرت را آشفته و پریشان یافتند که همانند مادرِ داغِ فرزند دیده سیل اشک بر چهره مبارک روان ساخته، سخنان جانسوزی خطاب به حضرت بقیة الله ارواحنا له الفدا بر زبان جاری می کند.

چون از علت آن جویا شدند فرمود:

امروز صبح کتاب جفر را می دیدم، در مورد تولّد، غیبت و طول عمر قائم ما (عج) و آزمونهای مؤمنان در زمان غیبت و پدیدار شدن شک و شبهه در دل آنها و ارتداد بیشتر آنها از دین خود و دور انداختن آنها رشته اسلام را از گردن خود درنگ نمودم و به این حال افتادم.^(۱)

از این حدیث شریف استفاده می کنیم که اگر شک و شبهه در دلها پدیدار گردد به ارتداد از دین و خروج از زمره اسلام منجر می شود.

علمای اعلام، مروّجین احکام، که مرزداران کشور ایمان و مرزبانان معارف اسلام هستند، باید از امام صادق علیه السلام بیاموزند که چگونه با شبهات برخورد کنند و چگونه بر امت اسلامی دلسوز باشند؟

موج شبهات

یکی از وهابیان ساکن ریاض به نام «سلیمان بن صالح خراشی» جزوه ای منتشر

کرده، در آن ۱۷۸ پرسش مطرح نموده^(۱) و ادعا کرده که هر جوان شیعه آن را بخواند از آیین تشیع دست برداشته به کیش وهابیت درمی آید!!^(۲)

اولین سؤالی که در این جزوه مطرح شده افسانه ازدواج حضرت امّ کلثوم (ع) با خلیفه دوم می باشد.

او می نویسد:

شیعیان علی (ع) را معصوم می دانند، در حالی که او دخترش «امّ کلثوم» خواهر امام حسن و امام حسین را به عمر بن خطاب تزویج نموده است، آنها باید به یکی از دو مطلب تن بدهند:

(۱) علی (ع) را معصوم ندانند، زیرا او دخترش را به ازدواج یک نفر کافر درآورده است!

آنها زیر بار چنین مطلبی نمی روند، زیرا معصوم بودن آن حضرت از پایه های اساسی مذهب آنهاست و عصمت دیگر امامان معصوم نیز زیر سؤال می رود.

(۲) عمر را مسلمان بدانند، زیرا علی (ع) او را به دامادی برگزیده است!

این دو پاسخ موجب حیرت و سرگردانی آنها می باشد!^(۳)

* * *

آقای خراشی خیال کرده مطلب جدیدی پیدا کرده و جهان تشیع را در برابر یک سلسله شبهات غیرقابل حل زمین گیر کرده است، و لذا این پرسش را در ضمن این جزوه بیش از ده بار تکرار کرده است.

در حالی که این شبهه و دیگر شبهات طرح شده، پیشینه طولانی دارد و علمای بزرگوار شیعه آنها را صدها سال پیش از این پاسخ داده اند.

۱. در چاپ بعدی که بدون اسم ناشر منتشر شده و متناقضه عنوان «مرکز احیاء تراث آل البیت» روی جلد آن ثبت شده، ۱۸۷ پرسش مطرح گردیده است.

۲. این کتاب توسط اسحاق دبیری (اسحاق بن عبدالله عوضی) به فارسی ترجمه شده و چاپ سوم آن در ۷۰/۰۰۰ تیراژ در عربستان سعودی انتشار یافته و عنوان ناشر: «شبكة الآل» معرفی شده است.

۳. خراشی، أسئلة قادت شباب الشيعة إلى الحق، چاپ مصر، جیزه، ۲۰۰۷ م. ص ۶.